

Sygn. akt

III AUa 548/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **19 września 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **19 września 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **F. L.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **26 marca 2013 r.** sygn. akt **IV U 1319/12**

o d d a l a apelację.

Sygn. Akt III AUa 548/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 27 lipca 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił F. L. ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zmianami).

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wyjaśnił, że nie uznał okresów zatrudnienia wykazywanych przez wnioskodawcę jako praca w warunkach szczególnych z uwagi na wystawienie przez pracodawcę stosownego świadectwa na podstawie wyroku wydanego w sprawie, w której Zakład nie był stroną.

F. L. zakwestionował decyzję w odwołaniu skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury.

Podniósł, że dla wykazania zasadności wniosku o emeryturę przedłożył organowi rentowemu stosowne świadectwo pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 26 marca 2013r. oddalił odwołanie.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd I instancji ustalił, F. L. – urodzony (...) od 7 sierpnia 1975r. do 31 sierpnia 2000r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w R. – w tym od listopada 1974r. jako mechanik samochodowy przy naprawie ciężkiego sprzętu budowlanego.

W zależności od rodzaju awarii i rodzaju sprzętu prace naprawcze odbywały się w hali warsztatowej, poza halą – w tym na terenie budów oraz w tzw. małym warsztacie. Prace w hali wykonywane były przede wszystkim w kanałach remontowych, przy czym praca w takich kanałach nie przekraczała dziennie 6 godzin dla każdego mechanika.

W ocenie Sądu I instancji postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca pomimo przedstawienia świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ostatecznie nie wykazał, że w spornym okresie nie wykonywał w pełnym wymiarze czasu, pracy w charakterze mechanika w kanale remontowym, gdyż była ona ograniczona do 6 godzin dziennie, a w pozostałym czasie wykonywana była poza kanałem. Sąd podkreślił, że świadectwa pracy w warunkach szczególnych przedłożone przez wnioskodawcę spełniały warunki formalne określone dla tego rodzaju dokumentów, jednakże podawane w nich fakty zostały zweryfikowane w postępowaniu sądowym, przy pomocy zeznań świadków, z których jednoznacznie wynikało, że w zakresie obowiązków wnioskodawcy przewidziane były także prace poza kanałem remontowym.

Uznając odwołanie za nieuzasadnione, w podstawie prawnej rozstrzygnięcia, obok przepisów prawa materialnego, Sąd powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego skierował do Sądu Apelacyjnego w imieniu wnioskodawcy jego pełnomocnik.

Zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię tj. akt. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przepisu § 2 ust. 1 oraz Wykazu A, Działu XIV poz. 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez uznanie, iż okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze to okres faktycznie przepracowany w takich warunkach w rozliczeniu godzinowym, co w konsekwencji doprowadziło do niezastosowania w niniejszej sprawie przywołanych przepisów.

Przy tak sformułowanym zarzucie wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach oraz zasądzeniu od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania, przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zasądzeniu na rzecz ubezpieczonego od organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego, przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu apelacji podkreślił, że drobne czynności wykonywane poza kanałem remontowym, które ubezpieczony wykonywał w trakcie zatrudnienia na stanowisku mechanika nie mogą przekreślać oceny, że głównym przedmiotem jego pracy była praca świadczona wewnątrz kanału, której poświęcał zdecydowaną większość swojego czasu pracy. Dodał też, że pomocniczo wykonywane czynności na zewnątrz kanału nie były czynnościami skomplikowanymi, ani czasochłonnymi, a wnioskodawca wykonywał je niejako przy okazji głównej pracy i z reguły jako konieczną część całego procesu naprawy (wymiany) wadliwego elementu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja F. L. jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, żaden bowiem z podniesionych w niej zarzutów i przytoczonych na ich uzasadnienie twierdzeń nie zasługuje na uwzględnienie.

Przede wszystkim wyrok ten nie został wydany z zarzucanym mu naruszeniem przepisów prawa materialnego tj. art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zmianami).

Wnioskodawca urodził się (...), stąd też jego ewentualne uprawnienia do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym należało rozpatrywać w świetle uregulowań zawartych powołanym wyżej art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z powołanym przepisem ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 – 34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganych w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn
- 2) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ten warunek z dniem 1 stycznia 2013r. został uchylony).

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w przepisie przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Te przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami) oraz przepisy resortowe wydane dla poszczególnych branż.

W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. W myśl § 4 ust. 1 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w warunkach szczególnych nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnięcie wieku emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia (25 lat w przypadku mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach

Jak wynika z akt rentowych i ustaleń Sądu Okręgowego, wnioskodawca nie pozostaje w zatrudnieniu, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i udowodnił łączny okres składkowy i nieskładkowy na dzień 1 stycznia 1999r. wynoszący 26 lat 6 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Sporna okazała się kwestia zatrudnienia wnioskodawcy przez okres 15 lat w warunkach szczególnych.

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny podkreśla, że w pełni akceptuje stanowisko Sądu I instancji, że samo świadectwo pracy nie przesądza jeszcze o uznaniu wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych. Świadectwo takie nie jest bowiem dokumentem abstrakcyjnym, musi znajdować oparcie w dokumentacji i jak każdy nieurzędowy dokument podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej.

Przedstawione przez wnioskodawcę świadectwo pracy w szczególnych warunkach zostało poddane kontroli zarówno w postępowaniu administracyjnym przed organem rentowym jak i w postępowaniu przed Sądem I instancji i w konsekwencji negatywnie zweryfikowane, z czym tut. Sąd w pełni się zgadza. Nie bez znaczenia dla oceny mocy dowodowej przedłożonego przez wnioskodawcę świadectwa pracy w szczególnych warunkach miał również fakt sporządzenia go przez pracodawcę na podstawie wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy w Rzeszowie z 15 marca 2001r. Pracodawca bowiem konsekwentnie twierdził, że wykonywana przez wnioskodawcę praca na stanowisku tokarza i mechanika nie była pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji dokonał trafnych ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, że F. L. nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wydanie wyroku poprzedziło przeprowadzenie obszernego postępowania dowodowego, a następnie Sąd ten dokonał oceny wiarygodności i mocy dowodów według zasad wynikających z art. 233 § 1 kpc i w żadnym razie nie była to ocena dowolna.

Twierdzenia zawarte w apelacji, że wszystkie dowody jednoznacznie wskazują na wykonywanie pracy, którą należy skwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach są nieuprawnione i stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji, które Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne.

Jak wynika z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych, zeznań świadków i samego wnioskodawcy, skarżący będąc zatrudnionym na stanowisku mechanika wykonywał prace nie tylko, jak sam dowodzi, w kanałach remontowych, ale również poza nim i wbrew odmiennym twierdzeniom wnioskodawcy nie były to „drobne czynności pomocnicze”, gdyż z jednoznacznych i zgodnych zeznań świadków wynika, że naprawy, czy też remont sprzętu wykorzystywanego w przedsiębiorstwie zatrudniającym skarżącego, nie zawsze wiązały się z koniecznością pracy w kanale. To zaś oznacza że pracy wnioskodawczyni nie można uznać za pracę w szczególnych warunkach.

Zgodnie z obowiązującymi i przytoczonymi wyżej przepisami, warunkiem jest wykazanie, że praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W przypadku wnioskodawcy stwierdzić należy z całą stanowczością, że cały zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że wykonywanie napraw sprzętu w kanałach remontowych stanowiło jedynie część - jakkolwiek znaczącą - należących do niego obowiązków.

W tym stanie rzeczy powtórzyć należy za Sądem Okręgowym, że F. L. nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, stąd też jego wniosek o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym uwzględniony być nie może.

Z tych wszystkich względów, uznając apelację za pozbawioną podstaw faktycznych i prawnych, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji stosownie do art. 385 kpc.

(...)

(...)

(...)

(...)